

تحلیل وضعیت جوانان در جمهوری اسلامی ایران

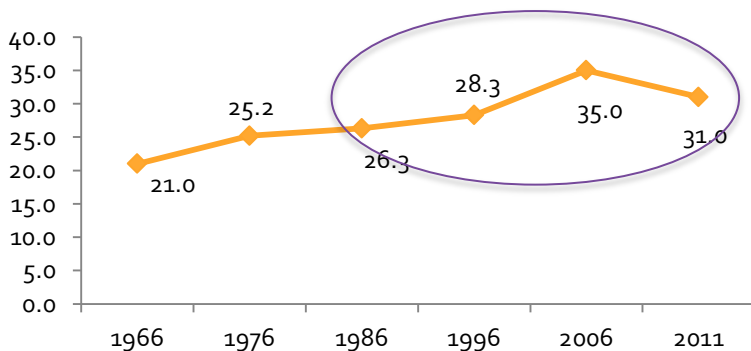

پیشینه

همچنین این گزارش تحلیلی در مجموعه ای از جلسات و گفتگوهای سیاست‌گذاری و ترویجی در حوزه جوانان با ذینفعان مرتبط به منظور تقویت ظرفیت دولت مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

در طول دهه گذشته، جمهوری اسلامی ایران پدیده ای جمعیتی با عنوان "تورم جوانی جمعیت" را تجربه کرده است. امروزه در حدود ۵۰ درصد از جمعیت، زیر ۳۰ سال هستند و گروه بزرگ جمعیت بین ۱۵ تا ۲۹ سال یک سوم جمعیت را تشکیل می دهند. جمعیت جوان ایران فرصتی برای سرعت بخشیدن به توسعه اجتماعی و اقتصادی کشور را فراهم می کند. اگرچه این نسل عظیم جوانان میتواند محدودیت هایی را در فراهم سازی امکانات آموزشی، بازار کار و خدمات اجتماعی، ایجاد کرده و کشور را با نیاز فزاینده در این زمینه روبرو سازد.

جمعیت جوان (درصد)

جمهوری اسلامی ایران در حال تجربه تغییرات سریع اجتماعی اقتصادی و جمعیت شناختی است. صندوق جمعیت ملل متحد با همکاری گروه جمعیت شناسی دانشگاه تهران و مرکز آمار ایران/پژوهشکده آمار، تحلیل وضعیت جامعی درباره جوانان در جمهوری اسلامی ایران، به عنوان یکی از چهار موضوع کلیدی نوظهور جمعیتی، انجام داده است. این گزارش میتواند به طور موثر به سیاست‌گذاران و تصمیم‌سازان در راستای طراحی و تدوین سیاستها و برنامه های ملی و به منظور مقابله با پیامدهای این موضوع در کشور کمک نماید.

وضعیت سلامت

- موارد ثبت شده در مورد مبتلایان AIDS / HIV در مردان جوان در سن ۱۵-۲۴ سال ۱۰,۶ درصد و زنان ۱۵,۴ درصد می باشد. سطح آگاهی جوانان در پیشگیری از HIV / AIDS پایین است.
- مرگ ناشی از تصادفات (مانند تصادف با ماشین) و حوادث عمدی (مانند خودکشی و قتل) در میان جوانان در مقایسه با سایر گروههای سنی و به ویژه در میان مردان بسیار بالا است.

وضعیت اقتصادی

- حدود ۷۰٪ از افراد بیکار در ایران جوانان هستند، و بیکاری جوانان تبدیل به یکی از چالش های اصلی اقتصادی و اجتماعی کشور شده است.
- بالاترین نرخ بیکاری جوانان در میان فارغ التحصیلان دانشگاه (۳۷ درصد) که ۲۹ درصد در مردان و ۴۸ درصد در زنان است. تفاوت قابل توجهی با توجه به نرخ بیکاری جوانان در استانهای مختلف وجود دارد.
- نرخ مشارکت اقتصادی مردان جوان نزدیک به پنج برابر زنان جوان است.

پیشنهادات

- جمهوری اسلامی ایران میتواند چالش های مرتبط با ظهور پنجره فرصت جمعیتی را که توسط گروه بزرگ جوانان ایجاد شده است از طریق سیاست گذاری در زمینه توجه به نیازهای جوانان مانند تحصیل، استخدام، مسکن و سلامت تحت کنترل درآورده و به فرصت تبدیل سازد، بایستی سرمایه انسانی ارتقا یافته و فرصتهای کاری بیشتر برای زنان ایجاد گردد. جمعیت جوان تحصیل کرده و خودکفا، توسعه اقتصادی و اجتماعی را افزایش می دهد.
- در سالهای اخیر، بسیاری از برنامه ها و سیاست های مرتبط با جوانان به حوزه های فرهنگی اختصاص یافته است اگرچه بسیاری از چالش های پیش روی جوانان مربوط به وضعیت اقتصادی می باشد.
- سیاستها و برنامه های ویژه برای ترویج ازدواج در میان جوانان به طور موثر اجرایی نشده است و نیاز به تجدید نظر دارند.
- نیاز به استفاده از تجارب بین المللی در زمینه پاسخگویی به جمعیت فزاینده جوانان در کشور از اهمیت فراوانی برخوردار بوده و در اولویت قرار دارد.

وضعیت اجتماعی-جمعیت شناختی

- از سال ۱۳۴۵ تا ۱۳۸۵ نسبت جوانان در ایران به سرعت افزایش یافته است که از ۲۰۰۶ به بعد با کاهش اندکی مواجه بوده است
- جوانان به طور معمول در مناطق شهری زندگی می کنند. از این تعداد، یک نفر از شش نفر جوان در استان تهران ساکن اند.
- در دو دهه گذشته، نسبت مهاجرت جوانان بین ۴۵ تا ۵۰ درصد بوده است. اشتغال و به میزان کمتر تحصیل، از دلایل اصلی برای مهاجرت می باشد.
- بین سالهای ۱۳۶۵ تا ۱۳۹۰ درصد زنان ازدواج نکرده از ۹,۴ به ۲۶,۲ درصد و مردان ازدواج نکرده از ۱۸,۵ به ۴۰,۵ درصد افزایش یافته است.
- از هر ۱۰۰ ازدواج در میان جوانان ۱۶,۳ درصد به طلاق ختم میشود.
- بین سالهای ۱۳۳۵ تا ۱۳۹۰ نرخ سواد در میان مردان جوان از ۲۸ به ۹۶ درصد و در میان زنان جوان از ۱۰ به ۹۷ درصد افزایش یافته است.
- علیرغم اینکه وجود زنان در آموزش عالی پدیده ای است که اخیرا اتفاق افتاده، نسبت جنسیتی دانشجویان در سالهای اخیر به نفع زنان تغییر کرده است